

Lääkefakta 2019

Lääkkeen arvo yhteiskunnalle on korvaamaton

Terveyttä, säästöjä ja uusia työpaikkoja

Lääkehoito kehittyy voimakkaasti, ja uusien lääkkeiden avulla pystytään hoitamaan sellaisia sairauksia, joihin ei aikaisemmin ole ollut hoitokeinoja. Potilaat saavat uusien lääkkeiden myötä käyttöönsä myös uusia, tehokkaampia tai heille paremmin sopivia hoitovaihtoehtoja.

Erityisesti vaikeammissa, pitkäaikaisissa ja kroonisissa sairauksissa lääkeshoidolla on keskeinen rooli ihmisen toiminta- ja työkyvyn ylläpitämisessä. Moni lääke hidastaa taudin etenemistä - tai parantaa sen. Esimerkiksi rintasyövän hoidossa uusilla lääkehoidoilla on aikaansaatu merkittävä muutos. Nykyään yhdeksän potilasta kymmenestä selviää sairaudesta. Suurin osa työikäisistä sairastuneista palaa takaisin työelämään, josta on hyötyä myös yhteiskunnalle esimerkiksi vähenevien työkyvyttömyyseläkkeiden myötä.

Lääkehoitojen ja hoitoprosessien kehittäminen säästää muissa terveydenhuollon kustannuksissa. Yhä useampaa sairautta voidaan hoitaa lääkkein sairaalan ulkopuolella, ja monet leikkaukset onnistuvat nykyään päiväkirurgisesti. Tämän ansiosta muun muassa vuodeosastopaikkoja tarvitaan vähemmän.

Lääkkeiden avulla voidaan säästää sekä sijoittaa tulevaisuuteen. Lääkeala tuo yhteiskunnalle myös investointeja esimerkiksi Suomessa tehtävän huipputasoisien lääketutkimuksen myötä. Lisäksi lääkeala luo korkean koulutustason työpaikkoja teollisuuteen, terveydenhuoltoon sekä sen tukipalveluihin.

Tärkeintä on potilasturvallisuus ja lääkkeiden saatavuus

Lääke kulkee tehtaalta potilaalle turvallisen jakeluketjun kautta. Suomessa on kaksi koko maan kattavaa tukkukauppaa, jotka ovat erikoistuneet lääkkeiden jakeluun. Nykyinen tukkujakelumme perustuu yksikavaperiaatteeseen, mikä tarkoittaa sitä, että apteekki tai sairaala voi hankkia tietyn lääkeyrityksen tuotteita vain yhdestä tukusta.

Lääkkeiden jakelu kuluttajille ja potilaille toteutuu valvotusti ja ammattimaisesti. Suomen apteekit vastaavat resepti- ja itsehoitolääkkeiden vähittäisjakelusta. Apteekkien tehtävänä on paitsi toimittaa lääkkeet, myös kertoa niistä ja opastaa niiden oikeaan käyttöön. Suomen 800 apteekin verkko on maanlaajuinen, ja lääkkeiden hyvä saatavuus myös syrjäseuduilla pyritään varmistamaan lainsäädännöllä.

Sairaala-apteekit ja lääkekeskukset vastaavat julkisen sektorin lääkehuoltopalvelusta. Apteekit tarjoavat myös lääkehuoltopalveluja. Puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja rauhanturvajoukkojen lääkehuollosta vastaa sotilasapteekki.

Lääkealan kilpailua on tehostettu jo viidentoista vuoden ajan ensin lääkevaihdolla ja myöhemmin sitä täydentävällä viitehintajärjestelmällä. Apteekeissa suoritettavat vaihdot ovat tuoneet yli miljardin euron säästöt yhteiskunnalle. Sen lisäksi merkittävää säästöä on syntynyt lääkevaihdon tuomalla hintakilpailulla.

Lääkeala on osa sosiaali- ja terveyspalveluita

.....

Reseptilääkkeiden saatavuus, ammattilaisten antama neuvonta lääkkeen käytöstä sekä muu lääkitysturvallisuutta edistävä toiminta sairaaloissa ja avohoidon apteekeissa on turvattava jatkossakin.

Lääkeala elää mukana muutoksessa. Lääkkeiden jakelun kehittäminen on ajankohtaista uusia toimijoita ja vastuutahoja mukanaan tuovan sote-uudistuksen vuoksi. Digitalisaatio muuttaa ja tukee lääkehuoltoa mahdollistaen muun muassa online-kaupan, uudenlaiset neuvontapalvelut ja entistä paremman tiedonkulun. Muutostarpeita tuovat myös uudet, innovatiiviset lääkehoidot, joiden avulla voidaan muuttaa terveydenhuollon toimintatapoja ja saada parempia hoitotuloksia.

Läkehoidot voivat siis tarjota ratkaisuja myös sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuspaineisiin. Lääkehuolto on olennainen osa sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmää, ja sen merkitys tulee korostumaan väestön ikääntyessä.

Lääkeala työllistää Suomessa yhteensä yli **15 000** lääkealan ammattilaista:

- Apteekit 8 620
- Lääketeollisuus 4 722
- Lääketukkukaupat 1 161
- Sairaala-apteekit 1 020

Lääkehoito tuo säästöjä

Suomi on maailman paras maa aivoinfarktien hoidossa

Nopea akuuttihoito on parantanut aivoinfarktipotilaiden ennustetta, laskenut kuolleisuutta sekä vähentänyt pitkäaikaisen laitoshoidon tarvetta. Yhä useampi kuntoutuu toimintakykyiseksi, ja terveydenhuollon menot ovat kääntyneet laskuun hyvän ensihoidon ansiosta.

Aivoinfarktin suurin riskitekijä on ikä. Panostaminen aivoinfarktien ennaltaehkäisyyn on toiminut, sillä aivoinfarktien määrä ei ole kääntynyt nousuun väestön ikääntyessä, vaan pysynyt lähes samana (noin 10 000 potilasta / vuosi). Ilman ennaltaehkäisyä infarktien määrä kasvaisi merkittävästi ja siitä aiheutuvat kustannukset moninkertaistuisivat.

Astma: oireiden hoidosta syyn hoitoon

Astma on nykyisin harvinainen syy kuntoutukseen, työkyvyttömyyseläkkeeseen tai kuolemaan. Syynä tähän on tulehdusta hoitavien lääkkeiden kehitys sekä lääkkeiden uudet käyttötavat.

Hoidon kehitys on vähentänyt myös laitoshoidon kustannuksia, sillä astmaohjelman myötä astman hoito on siirtynyt terveystieteiden keskuksiin. Astmalääkityksen ansiosta sairautteen liittyvät terveydenhoidon kulut ovat pysyneet 90-luvun tasolla, vaikka potilasmäärät ovat yli kaksinkertaistuneet. Ilman astmahoidon kehitystä kulut yhteiskunnalle olisivat arviolta nelinkertaiset.

Rintasyövän hoito yksilöllistyy ja monipuolistuu

Rintasyövän lääkehoidon kehitys on mahdollistanut potilaille monipuoliset ja yksilöitävissä olevat hoidot. Hoidon kehityksellä on saavutettu merkittäviä kustannussäästöjä yhteiskunnassa, lääkkeiden vaatimista lisäinvestoinneista ja syövän esiintyvyyden rajusta kasvusta huolimatta. Suurimmat säästöt tulevat ennen aikaisten kuolemien vähentymisestä, sillä 90 % potilaista parantuu sairaudesta.

MS-taudin ja reuman kehittynyt hoito ehkäisee työkyvyttömyyseläkkeitä

MS-tauti johtaa yhä harvemmin työkyvyttömyyseläkkeelle. Työkyvyttömyyseläkkeellä olleiden osuus kaikista MS-taudin vuoksi lääkekorvauksiin oikeutetuista on vähentynyt merkittävästi. Mikäli työkyvyttömyyseläkkeelle päätyisi yhä vuoden 2005 mukainen osuus sairastuneista, eläkemenot tulisivat olemaan lähes kaksinkertaiset.

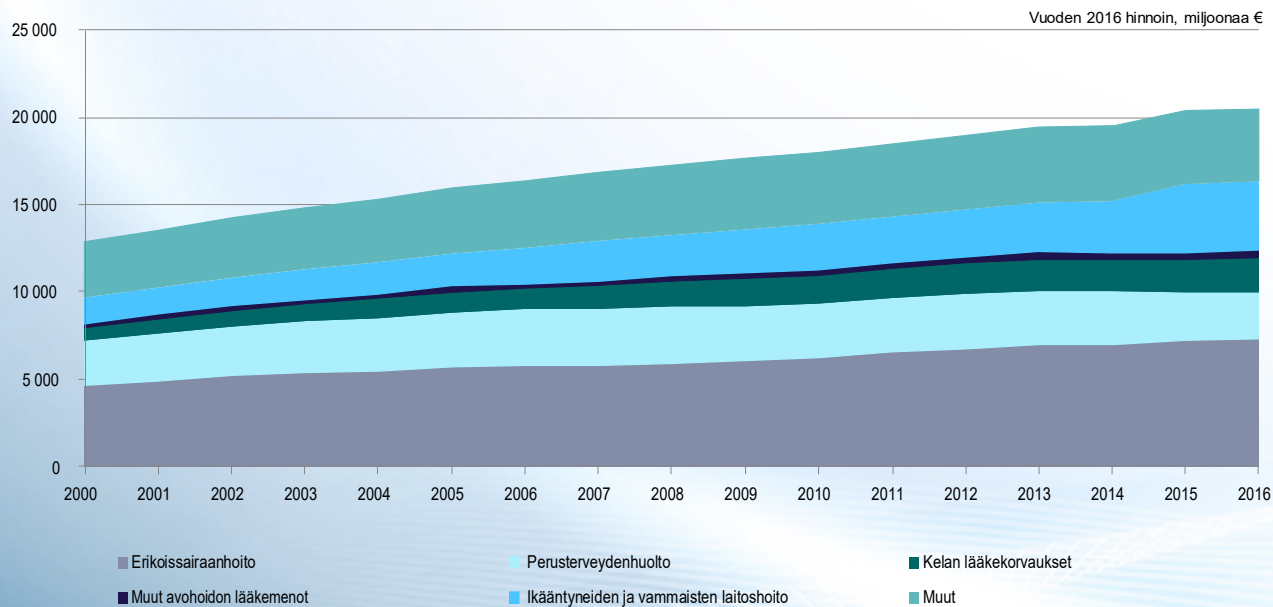
Kehittyneiden hoitojen aikaansaamat tulokset ovat samansuuntaisia myös reumasairauksien kohdalla, sillä reuman yleistymisestä huolimatta yhä harvemmalla sairaus johtaa työkyvyttömyyteen.

Väestön ikääntyminen näkyy terveydenhuollon menojen kehityksessä. Terveystenhuollon menoja ei tulisi tarkastella irrallaan yhteiskunnan muusta kehityksestä. Yhä useampi sairaus on hoidettavissa ja potilaistakin yhä useampi pysyy työ- ja toimintakykyisenä. Lääkehoitojen osuus terveydenhuollon kokonaismenoista on alle 15 prosenttia.

Yhteiskunta tukee potilaan reseptilääkehoitoja Kela-korvauksilla. Yhteiskunnan korvausmenot ovat kasvaneet viimeisen kymmenen vuoden ajan varsin maltillisesti. Korvauksia maksetaan apteekista ostetuille reseptilääkkeille, mikäli lääkkeiden hintalautakunta on katsonut tukkuhinnan kohtuulliseksi. Sairaallalääkkeistä ei makseta Kela-korvauksia, sillä lääkkeet kuuluvat sairaalassa annettuun hoitoon. Yhteiskunta maksaa potilaille sairaaloissa annettavat lääkehoidot käytännössä kokonaan.

Ikäntyminen näkyy terveydenhuollon menoissa

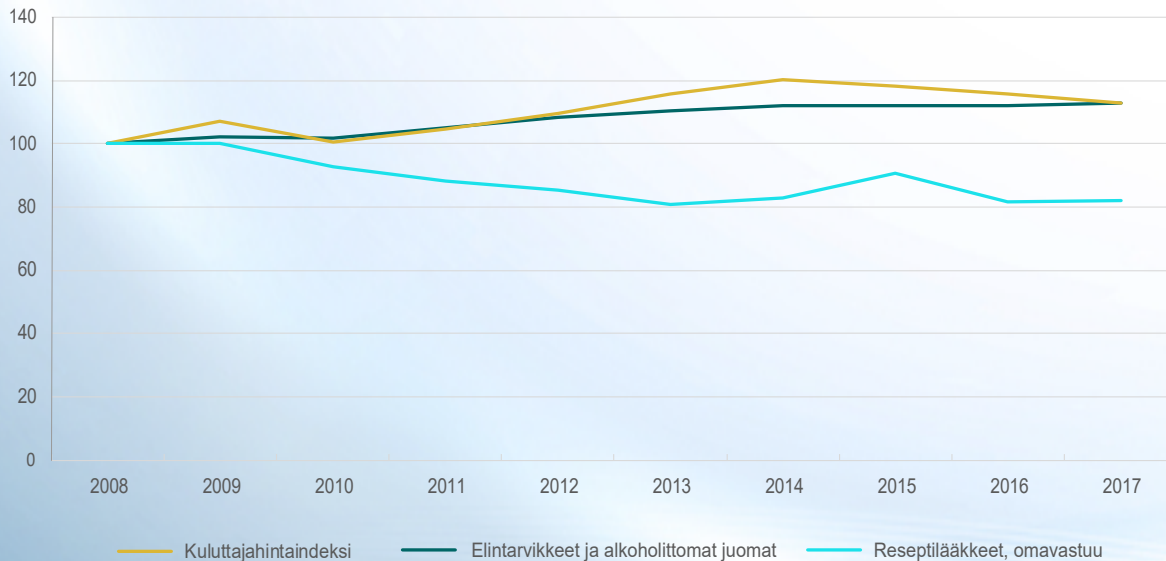
Lähde: THL 2018

Sairausvakuutuksen lääkekorvaukset kehittyvät maltillisesti

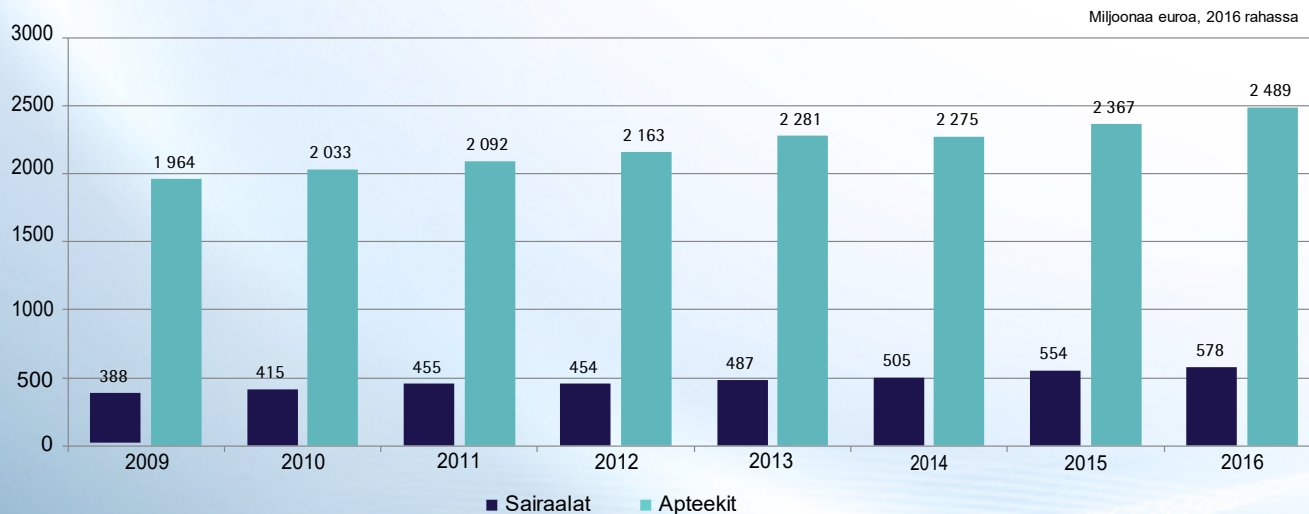
Pylvääseen merkitty muutos edellisvuoteen verrattuna
Lähde: Kela, Lääketeollisuus ry 2018

Lääkkeiden kuluttajahinnat nousevat muita kulutustavaroiden hintoja hitaammin

Lähde: Tilastokeskus 2018

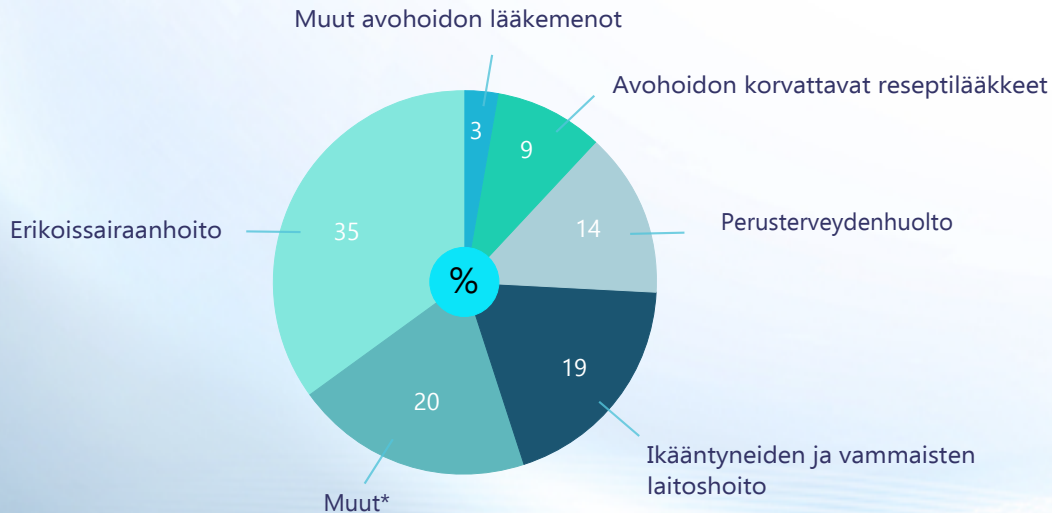
Lääkkeiden myynnin kehitys vuosina 2009-2016 (milj. euroa)

Lääkkeiden osuus terveydenhuollon menoista on alle 15 %

Terveydenhuollon kokonaismenot 20 543 miljoonaa € (2016)

.....

Lähde: THL 2018

* Osioon muut kuuluvat mm. suun terveydenhuolto, työterveys- ja opiskeluterveydenhuolto, sairausvakuutuksen korvaama yksityinen terveydenhuolto, matkakorvaukset, hoito- ja lääkinnälliset laitteet ja terveydenhuollon hallintomenot.

Lääkefakta 2019:

Apteekkitavaratukkukauppiaat ry, Lääketeollisuus ry, Orion Oyj,
Rinnakkaislääketeollisuus ry, Suomen Apteekkariliitto, Yliopistoapteekit